

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากการ สัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียนในจังหวัด เชียงใหม่ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 วิธีการศึกษาวิจัย
- 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
- 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ที่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนแบบ บ้านเรียนแล้วในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ผู้บริหารหรือบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งรับผิดชอบดูแลเรื่องของการจัดการศึกษาก่อนบ้านเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือผู้ปกครอง ผู้เรียน ของครอบครัวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม “เครือข่ายบ้านเรียน” วันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2561 จำนวน 38 ครอบครัว รวม 90 คน และผู้อำนวยการ สำนักงานหรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใน จังหวัดเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบดูแลเรื่องของการจัดการศึกษาก่อนบ้านเรียน จำนวน 1 ท่าน

ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา คือ พื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ในภาคเหนือ มีความหลากหลายของประชากรในด้านการ ประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ เศรษฐกิจ สังคม มีความทันสมัยในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีมี สถาบันการศึกษาหลายแห่ง มีความเจริญในทุกๆ ด้านรองจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของ ประเทศ และยังเป็นพื้นที่ที่พบว่าได้มีการจัดการศึกษาก่อนบ้านเรียนอยู่แล้ว

3.2 วิธีการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน โดยทีมวิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์เอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ “My Way: วิถีก่อนบ้านเรียน ครั้งที่ 5” และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียนตามแหล่งต่างๆ รูปถ่ายการจัดกิจกรรม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ วัดและ

การประเมินผล เอกสารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเว็บไซต์ต่างๆที่มีการอ้างอิงถึงการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้จัดการศึกษาโดยตรง เช่น หัวหน้าครอบครัว ผู้จัดการศึกษา ผู้เรียน เพื่อสอบถามถึงทัศนะ แนวคิด วิธีปฏิบัติ กระบวนการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน และการประเมินผลการศึกษา ในวันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ที่ค่ายเยาวชนเชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

3.2.3 การแจกแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้จัดการศึกษาได้ประเมินถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียน และการเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3.3.1 แบบสอบถามสภาพและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียนสำหรับครอบครัว และผู้จัดการศึกษา ออกแบบโดยผู้วิจัย เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการปรับตัวเข้าสังคม ซึ่งใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตการทำกิจกรรมต่างๆ ของบ้านเรียน โดยเฉพาะวิธีการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมผู้เรียนในการเรียนรู้ การเข้าสังคมของผู้จัดการเรียนและผู้เรียนของบ้านเรียนในรูปแบบต่างๆ เป็นการศึกษาในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียนรวมถึงการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน ตอนที่ 2 สภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์ถึงรายละเอียดการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียนของกิจกรรม “My Way: วิถีบ้านเรียน ครั้งที่ 5” มาวิเคราะห์และสรุปผล โดยหาค่าความถี่ และอธิบายด้วยวิธีการพรรณนา ตามวัตถุประสงค์การศึกษา ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

4.1 บริบทของการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน ภูมิหลังของครอบครัวที่จัดการเรียนการสอนบ้านเรียน (การดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษา การทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานะทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี ทัศนะ ความเชื่อการรับรู้และแรงจูงใจต่อการจัดการศึกษาบ้านเรียน)จุดประสงค์ในการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้จัดการศึกษา และข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน บทบาทของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ ดูแล เรื่องของการจัดการศึกษากันเรียน

4.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียน รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนบ้านเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบัน (การกำหนดหลักสูตรวัตถุประสงค์ การวางแผน กิจกรรม สื่อที่ใช้ วิธีการที่ใช้และแหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอน) เหตุผลของครอบครัวในการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียน วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน การขออนุญาตจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบ้านเรียน ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเนื้อหาสาระ

4.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน

4.4 การสรุปแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

